

PRAMEN

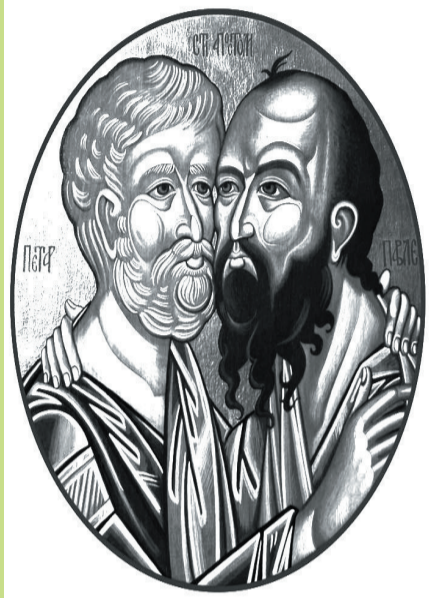
MESAČNÍK MICHALOVSKÉJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

JÚN 2008

ČÍSLO 6

ROČNÍK 6

CENA 8 SK

Odpočívať s Hospodinom

Bliži sa doba dovoleniek, a tak pomaly plánujeme, ako čo najlepšie prežiť zaslúžené chvíle odpočinku. S rodinou, pri vode, v horách, doma či v cudzine? Už tak či onak, väčšinou sa asi chystáme aspoň na chvíľu zmeniť prostredie, v ktorom sa celý rok pohybuje, a niekde vycestovať, aby sme si odpočinuli od všednosti.

Prvým pomenovaním mladého apoštolského kresťanského spoločenstva a jeho spôsobu života bola práve „cesta“ (napr. Sk 9, 2). Pravoslávne kresťanstvo je totiž predovšetkým spôsobom života, každodenným náročným putovaním za Božím hlasom a pokorným odhaľovaním Božej prítomnosti v osobe druhého človeka, s ktorým sa na tejto ceste stretávame.

Každá cesta je náročná, musíme sa neustále vyrovnávať s novými skutočnosťami, s ktorými sa stretávame, dokonca často aj sami so sebou. Unavený pravoslávny kresťan - pútnik si však našťastie môže odpočínúť, striasť prach zo svojich nôh a posilniť sa na ďalšiu cestu pri bohoslužbách v chráme v spoločenstve podobne zmysľajúcich spolupútnikov, a to konkrétne modlitbou pri svätej liturgii a účasťou na svätom prijímaní. Bola by škoda sa o túto možnosť duchovného odpočinku ochudobňovať práve na dovolenke, kedy máme nabrať nové sily do ďalších dní.

Niektorí sa možno chystajú k moru. Oblúbeným cieľom dovoleniek dnes býva Grécko, Cyprus, Bulharsko či Čierna Hora. Vo všetkých týchto krajinách, ktoré sú tradične „domácim územím“ Pravoslávia, je možno bez problémov často v samotnom prímorskom letovisku nájsť pravoslávny chrám, či niekde poblízku dokonca monastier, a zúčastniť sa tam nedeľných či sviatočných bohoslužieb.

Pravoslávie je nesmierne bohaté na rôzne zaujímavé miestne zvyky a tradície, s ktorými stojí za to sa zoznámiť. Nakoniec aj vo všetkých západoeurópskych krajinách a zvlášť vo väčších mestách, kde niektorí, hlavne tí mladší, odchádzajú za zárobkom, existujú pravoslávne farnosti. Ich adresy a rozpis bohoslužieb sa dajú pomerne ľahko zistiť v telefónnom zozname či na internete, prípadne nám niekto z miestnych isto rád poradí. A tak aj v cudzom prostredí môžeme v pravoslávnom chráme, kde nás isto radi prijmu, nájsť určitý záchytný bod, oázu Božej prítomnosti, možno síce trochu odlišnú od toho, na čo sme doma zvyknutí, ale predsa tak blízku. Veď nás bez rozdielu miesta, kde žijeme, spojuje jedna pravoslávna viera.

Leto je taktiež u nás na Slovensku tradične časom odpustových slávností. A tak prečo nevziať svoju rodinu a nevydať sa na krátky výlet do susednej farnosti či na miesta, ktoré sme už dlho plánovali navštíviť, a nepotešiť sa krásou krajiny a duchovnými úspechmi bratského spoločenstva?

Krásne leto a veľa požehnaných stretnutí vám praje

biskup Juraj

Povolanie sv. Petra a Pavla a naše povolanie k životu s Bohom

Boh chce, aby bol každý spasený. Preto každého jedného z nás povoláva osobitným, výnimočným spôsobom ku spolupráci s Ním. Niektorých zas, takto poveruje výnimočným poslaním.

Takým, bolo napríklad Abrahámové povolanie, ktorého si Hospodin vybral a z jeho potomstva urobil vybraný – vyvolený národ Boží. Boh si vyvolil Izrael, aby s ním urobil Zmluvu, ale tiež, aby ho urobil svedkom, ktorý bude svedčiť o Jedínom, Pravom Bohu medzi národmi a jazykmi zeme.

Boh si nevyberá na základe zásluh. **Božie povolanie je darom Božím!** Veď Izrael vôbec nebol tým pravedným, spravodlivým národom. Práve naopak. Písmo Sv. hovorí, že bol národom tvrdošijným. Boh si však aj napriek tomu vyberá Izrael, lebo ho miluje! Takto si vybral aj Christos Svojich učeníkov., tak boli povolaní aj prví z pomedzi apoštolov - Peter a Pavol, ktorých si v týchto dňoch pripomíname. **TAK SME BOLI VYBRANÍ MY VŠETCI – Z LÁSKY BOŽEJ!**

My všetci, ktorých si Hospodin povolal, aby sme boli Jeho učeníkmi, znova a znova budeme počuť otázku, ktorú Hospodin položil Petrovi: „**Miluješ Ma?**“ Na našej odpovedi Hospodinovi bude záležať naša spása., to, či sa rozhodneme pre Boha, ktorý si od vekov zamiloval nás – odpovedi nie raz, nie dvakrát., ale odpovedi, ktorú musíme dať Bohu každý deň!

Prizrieme sa povolaniu sv. apoštolov Petra a Pavla. Samotné Pavlovo povolanie je z nášho ľudského pohľadu nepochopiteľné. Hospodin k tomu, aby sa Jeho Odkaz o Božej láske, Jeho Evanjelium šírilo po celom svete, vyberá človeka, ktorý prenasleduje novozrodenú Cirkev, ktorý bojuje s Christom.

Z nášho pohľadu úplne nelogické – ale také sa nám často zdá Božie konanie, keď do nášho života vstupuje Boh. „**Pre jedných pohoršenie, pre druhých bláznovstvo.**“ A tak Hospodin, „**Ktorého skutky sú čudné**“ (žalm 139, 14), si k tomuto poslaniu vyberá Pavla.

Lenže Pavol, keď mal byť svedkom Christovho Evanjelia, **musel najprv Christa zažiť. Christos sa musel zjaviť v jeho živote – Christos ukrižovaný, ale aj Christos zmŕtvychvstalý.** Nie chýry, ktoré počul o Isusovi z Nazareta, ani svedectvo iných apoštolov, ale skutočné stretnutie s živým Hospodinom, Ktorý pôsobí v tých, ktorí uveria v Neho, urobilo zo Šavla Pavla, z prenasledovateľa kresťanov, horlivého hlásateľa spásanosnej zvesti Evanjelia. „**Ja Som Isus, Ktorého ty prenasleduješ.**“ - toto slovo obrátilo Pavla.

Podobne to bolo aj so sv. apoštolom Petrom. Peter poznal Christa, videl všetko to, čo Christos konal, a predsa Ho zradil. Lenže Boh, Ktorý nechce smrť hriešnika., Ktorý chce, aby bol každý spasený, obracia sa k nemu a pýta sa: „**Miluješ Ma?**“ Petra si Hospodin povoláva hneď na začiatku Svojho zemskeho pôsobenia. Mohli by sme povedať, že si ho priam adoptuje, takisto ako Pavla, keď im mení meno. Peter prechádza rôznymi fázami duchovného života., od duchovného vzletu, keď vidí veľké skutky Božie, ktoré dosvedčujú vo vlastnom živote., horlivosť, keď sa mečom stavia za Boha, až po beznádej a ustráchanosť, kedy padá a zrádza Christa so slovami „**Nepoznám toho človeka!**“ **Hospodin Isus Christos vychádza oproti nemu a trikrát sa ho pýta: „Miluješ Ma?”** A Peter trikrát odpovedá: „**Hospodine, Ty vieš, že Ťa milujem!**“

TO, ČO CHCEL MILUJÚCI HOSPODIN POČUŤ

OD PETRA, CHCE POČUŤ OD KAŽDÉHO Z NÁS – VIEŠ, HOSPODINE, ŽE ŤA MILUJEM! Ja, ktorý som Ťa zradil, sklamal, priznávam svoju nemoc, priznávam, že som bez Teba slabý., ... Ty vieš, že Ťa milujem!

Prečo nazývame Petra a Pavla „prvými medzi apoštolmi – apoštolskými kniežatami“? Lebo na nich dvoch, ale i na celom apoštolskom zbore, ako na stĺpoch, stojí idea Cirkvi. Cez nich Boh zjavil Cirkev, ktorá je pre všetkých, v ktorej niet ani Žida, ani Gréka (Gal 3, 28), v ktorej sme všetci Božími deťmi vo viere v Isusa Christa. Spolu s Petrom môžeme vyznať, že **TEN UHOLNÝ KAMEŇ CIRKVI, ktorej sme súčasťou, je CHRISTOS, SYN BOŽÍ,** a s Pavlom, že **PRÁVE VIERA V CHRISTA, JE CESTOU NÁŠHO SPASENIA!**

Toto bolo povolanie apoštolov Petra a Pavla. Lenže aj nás si Christos povoláva, tak ako Petra a Pavla, ako ostatných učeníkov, prorokov. Aj s nami, ako s Abrahámom, ako s Izraelom, Boh uzatvoril Zmluvu vo sv. tajine Krstu., Zmluvu, ktorá nás povoláva byť svedkami Božími v tomto svete, v tejto dobe. Nestali sme sa Božími Vybrancami pre naše zásluhy, ale **Z DARU BOŽEJ LÁSKY.** Stali sme sa Božími svedkami, ale keď máme svedčiť o Bohu, **MUSÍME HO OSOBNĚ POZNAŤ, MUSÍME HO ZAŽIŤ. K tomu je potrebné obrátenie – ten krok pre nový život s Bohom!**

Každý z nás sa nachádza na duchovnej ceste, či už podobnej ceste Petra, či Pavla. Možno kráčame **Petrovou cestou** – od začiatku, od detstva sme s Bohom., poznáme Ho, vidíme Jeho veľké činy, ktoré koná v našom živote. A predsa často, my slabé Adamovo pokolenie, sme schopní vymeniť Ho za pozlátko falošného štastia a zrieknuť sa Ho slovami:

„**Nepoznám Ho!**“ Ale Boh, ako milujúci otec nezavrhuje nás. Sám nám vychádza naproti a pýta sa: „**Miluješ Ma?** ... Keď sa obrátiš, posilňuj svojich bratov vo viere.“

Možno ideme **Pavlovou cestou** – nepoznáme Pravého Boha., možno slúžime inému bohu – svojej pravde, svojmu Egu, čomukoľvek, čo sa v našom živote snaží zatieniť Boha, jediného Hospodina. Až prichádza chvíľa nešťastia, krutej choroby, kedy nás Boh, tak ako Pavla, zhodí z koňa do prachu zeme., vtedy sa duchovne prebudíme a začujeme: „**To Som Ja, Isus, Ktorého ty prenasleduješ.**“, a vtedy sa v pokore spýtame: „**Hospodine, čo mám robiť?**“

Povieme si: „**Ale, či sa môžem ja s nimi rovnať?**“ - Ale, či my nemáme byť svätými? Veď k tomu sme povolani! **VEĎ NAŠOU ŽIVOTNOU ÚLOHOU JE STAŤ SA SVÄTÝMI! A TO NEZNAMENÁ NIČ INÉ, AKO BYŤ S HOSPODINOM BOHOM!** To znamená, **KAŽDÝ DEŇ ODPOVEDAŤ NA BOŽIE POZVANIE „POĎ ZA MNOU“ A VYBRAŤ SI BOHA, KTORÝ SI UŽ DÁVNO VYBRAL NÁS!**

Dnes znova dostávame ponuku k ešte mocnejšiemu vzťahu lásky umocnenej VEČNOSTOU. Oproti nám vychádza Milujúci Boh, Ktorý si nás pred vekmi zamiloval., Ktorý vo Svojej nekonečnej láske prehlíada, že Ho denne zrádzame., Ktorý z lásky k nám zomiera na dreve kríža, pretože nás miluje., ... znova vychádza oproti nám a pýta sa: „**MILUJEŠ MA?**“

Od tejto odpovede záleží všetko - spása našej nesmrteľnej duše. Zodpovedať na túto otázku musíme sebe i Bohu každý z nás sám.

jerej Dušan N. Tomko

Na zamyslenie...

Pred nedávnom som sa dozvedel názor istej našej veriacej, ktorá povedala, že ak „chcem držať po starom“, mal by som odísť na Ukrajinu. Bola to z jej strany reakcia na môj článok v tohtoročnom Prameni č.3., o slávení sviatku Christovej Paschy podľa východnej pravoslávnej paschalie. Pravdu povediac, táto reakcia ma neprekvapila. Veď nejaký ten čas pôsobím na Zemplíne a viem koľko odlišných, niekedy až úplne protikladných reakcií (a to aj v rámci jednej cirkevnej obce), vyvoláva táto problematika. Veru, neprekvapilo ma to, a nebuď tam tá „Ukrajina“, nenoval by som bohuznámej sestre v Christu azda len tichú modlitbu a nemusel by som znova brať do rúk pero. Cítim však, že veci musím uviesť na správnu mieru.

Začnem tým, že po „starom držia“ nielen na Ukrajine, ale i v Srbsku, Gruzínsku, Bielorusku, Rusku a inde vo svete, ako i v kútiku našej Zeme, ktorý posvätil Svojimi šľapajami Samotný Spasiteľ, teda vo Svätej zemi. Ak mám však hovoriť len o slávení svätej Paschy Christovej, tú pravoslávni kresťania na celom svete, až na zopár výnimiek, nehľadiac na to, či je štátny sviatok, či je voľno, či majú deti prázdniny a pod., oslavujú spolu v jeden a ten istý deň. Preto ten môj spomínaný „odchod na Ukrajinu“ vnímam ako narážku na môj pôvod., t.j., že ak chcem mať sviatky po „starom“, mám sa vrátiť tam, odkiaľ pochádzam. Istotne preto, že pravoslávni na Ukrajine žijú svoj náboženský život výlučne podľa „starého“, juliánskeho kalendára.

Svoj pôvod netajím a ani nevidím dôvod to robiť. Chcem len v danej súvislosti dodať, že i napriek štúdiu v duchovnom seminári na Ukrajine, s otázkou kalendára a paschalie som sa stretol až tu na Slovensku. Preto sa môj pohľad na túto problematiku vytvoril až tu, počas môjho štúdia na našej bohosloveckej fakulte v Prešove a neskoršieho pôsobenia ako duchovného na farnosti, mimochodom už desiaty rok podľa juliánskeho (starého) kalendára v Koňušoch a gregoriánskeho (nového) kalendára v Choňkovicach súčasne. A to, aspoň si myslím, my dáva právo zapojiť sa do prebiehajúcej diskusie.

Už roky pociťujem na vlastnej koži plody našej kalendárnej nejednoty. Mohol by som dlho rozprávať o tom, ako sa dokážem radovať s jednými veriacimi a súčasne smútiť s druhými, ako v tie isté dni dokážem naraz sláviť rôzne sviatky, ako na každú nedeľu pripravujem dve úplne odlišné kázne, ako to celé znášam ja, ako to znáša moja rodina, ako ... Prepáčte, ale v medicíne sa tomu hovorí „schizofrénia“, čiže rozdvojenie osobnosti. Kto aspoň raz, viac alebo menej, zažil tento dvojité život, vie určite objektívne posúdiť, o čom hovorím.

Milá sestra, ako aj všetci, ktorí ešte stále z rôznych dôvodov odmietate snahu našich predstavených zjednotiť sa v slávení svätej Christovej Paschy! Viem pochopiť, aké ťažké je meniť niečo, čo za pár desiatok rokov prirástlo k srdcu., akou desivou – verte, len na prvý pohľad, je predstava sviatkovania sv. Paschy podľa pravoslávneho „starého“ kalendára v dnešnej dobe, samému medzi mnohými, keď sme len malým stádočkom v inoslávnom mori. Na druhej strane nechápem, ako dokážete ignorovať uznesenia všeobecného snemu, ale aj iných dôležitých cirkevných snemov?! Ako dokážete prehliadať tak presvedčivý dôkaz správnosti východnej paschalie, akým je Blahodárny oheň zosielený Samotným Christom Spasiteľom z nebies na Jeho Hrob?! Ako sa dokážete vyrovnávať s tým, že sviatujúc Christovo Vzkriesenie po „novom“, teda podľa západnej gregoriánskej paschalie, sa aj Vy stávate príčinou rozdelenia v Cirkvi ...

Ak však máte na túto situáciu iný názor, zapojte sa do tejto diskusie. Povedzte nahlas svoj názor. Dovolím si však upozorniť, že argumenty ako – nie je štátny sviatok, deti nemajú prázdniny, v rodine máme inoslávneho, neobstoja.

Prepáčte, ale vzhľadom na závažnosť tohto problému, sú to výhovorky. Preto sa nevyhovárať na rôzne svetské záležitosti, ale naopak, spoločne hľadať spôsoby k skorému prinavráteniu cirkevnej jednoty. Namiesto toho, aby sme posielali tých „nespokojných“ tam, alebo inam, pozastavme sa a skúsme porozumieť tomu, čo hovoríme...

jerej Mgr. Vitalij Krasij

Národ, ktorý nepozná svoju históriu, často padá do chýb minulosti!

Pravoslávie na Slovensku po zavedení únie

Na Slovensku bolo v prvej polovici 17. stor. okolo 500 pravoslávnych duchovných. Ostrihomskému biskupovi Jurajovi Lipajovi boli tŕňom v oku a takto ich charakterizuje: „títo duchovní držia s ľudom grécky obrad, sú strašne neučení /myslel na latinskú učenosť/, nie sú po farnostiach dostatočne rozdelení... Od oltára ich vyhánajú na panské a sú povinní vyvážať hnoj na oračiu“. Čo povedať na takúto charakteristiku? Snáď len toľko, že namiesto toho, aby sa ich zastal ako bratov, rozhodol sa hanobiť ich, aby tak mal nový dôvod na ich odstránenie a zavedenie únie, ako by táto bola učenejšia. Okrem toho, tí, čo ich nútili robiť poddanské roboty, boli kresťania a ich ovečky, ktorým Evanjelium ukľadá byť spravodlivými vládcami nad Božím ľudom. Ale kto o tom vtedy rozmýšľal? Nikto!

Za Jurajom Rákocim prišli rusínski pravoslávni duchovní z celého makovického panstva a prosili ho, aby im dal stôlu, aby ich oslobodil od poddanských povinností. Ten ich vypočul a 24. júna 1624 nariadil všetkým svojim úradníkom, ktorí ich nútili k plneniu takýchto povinností, aby nežiadali od pravoslávnych duchovných takéto povinnosti a nechali ich na pokoji, avšak každý duchovný, ktorý v pravoslávnom obrade a v chráme slúži a spieva, je povinný od každej farnosti a každý rok zaplatiť 10 zlatých a dať jednu lasicu. Keď Rákociovci delili medzi sebou dediny 7. januára 1619, píše A. Hodinka, pravoslávni duchovní platili po 5 zlatých na dva termíny. Ich mená neuvádza, ale spomína dediny - N. Svidnička, Drična, Magrešky, Benedikovce, Soboš, Kurimka, Beloveža, Bicharovce, Hrabovčik.

Na Zemplíne poznáme z konca 17. a zo začiatku 18. stor. mená týchto duchovných: r. 1651 bol stropkovským arcidekanom duchovný Blažovský, v Čukalovciach bol duchovným Kos, o ktorom svedčí poznámka na margo cyrilského rukopisu Kázne, ktoré zakúpil tento duchovný, z podobných poznámok v cirkevných bohoslužobných knihách sa dozvedáme aj o mnohých ďalších pravoslávnych duchovných.

Uniaty biskup De Kamelis na Slovensku vnucoval pravoslávny duchovný úniu až v r. 1696. Úspechy však boli malé, ale i to, čo dosiahol, nebolo z presvedčenia, ale z násilia, akým odoberal chrámy a vyhánal pravoslávnych duchovných z obcí. Preto ani duchovní, ktorí študovali počas únie v Užhorode v 19. a 20. stor., neboli oddaní úni, ale pravoslávni. Preto jezuiti vychovávali vedúce osobnosti pre unionistické ciele v Trnave, Jágy a v Olomouci. Tu študovali takmer všetci uniatski biskupi a duchovní, ktorí mali zastávať kľúčové miesta /napr. Eliáš Kačur a iní/.

V r. 1692 vyšiel dekrét Leopolda I., ktorý zrovnáva uniatských duchovných s rímskokatolíckymi, ale to zostalo len na papieri a nikto z mŕtvych to nerespektoval. Hoci tento dekrét oslobodzoval od poddanstva uniatských duchovných, aj po r. 1800 sú známe prípady, že biskup musel vykupovať kňazov z poddanstva, avšak ich rodinní príslušníci museli naďalej znášať postavenie poddaných. Grófka Terézia Zécsi oslobodila od poddanstva duchovného v Hradištiach /Zemplínske/ pri Trebišove Ivana Bodnára, avšak jeho manželka a deti zostali naďalej v poddanstve. Duchovným to umožňovali za ročné poplatky. Veľkostatkár Juraj Rákoci r. 1623 oslobodil pravoslávneho duchovného Alexandra Šemetkovského a iných duchovných na svojom majetku s tým, že budú ročne platiť po 10 zlatých. Žofia Báthory r. 1675 oslobodila od poddanstva kňaza Ivana Abraháma s tým, že celý život jej bude platiť ročne 4 zlaté.

Pravoslávie sa u duchovných i veriacich aj po zavedení únie neustále zachovávalo, mnohí duchovní i veriaci boli

oddaní pravoslávni a chránili nielen východný obrad, ale predovšetkým pravoslávnu vieru. Z duchovných a inteligencie treba spomenúť najmä tieto významné osobnosti: Anatolij F. Králický v Čabinách, nar. r. 1835., Alexander I. Pavlovič /1819-1901/, Alexander V. Duchnovič /1803-1865/, Ivan I. Rakovský /1815-1855/, Alexander A. Mitrak /nar. 1837/, J. I. Stavrovský-Popradov /1850/, Eug. Fencik, Bezkydovci, Irenej Chanat, Ján Kokinčák, Ján Dobrianský, Anton Podhájecký, Dezider Schudich, Michal Millý, Viktor Michalič, Jozef Surgent, Michal Knap, Štefan Balogh a iní. Reformácia, katolizácia a unionizácia zrodila nových apologetov pravoslávnej Cirkvi na Slovensku. Mnohí vykonávali svoju činnosť v tajnosti, o mnohých sa nezachovali žiadne záznamy, lebo boli zničené alebo sú dodnes zatvorené v nedobytných trezoroch.

Obyčajných veriacich chceli medziiným zlomiť tým, že im neumožnili svätiť svoje sviatky v určené dni. Bol to tvrdý psychický nátlak. Ako sa mohli jágerski biskupi správať k pravoslávny, keď sa neraz neľudsky správali aj k samotným uniatom a vždy ich považovali za menej cenných ľudí. Metódy psychologického nátlaku sa používajú dodnes. Aj samotná únia je formou takého útlaku.

Avšak ani toto ponižovanie nezabránilo tomu, aby z nášho pravoslávneho ľudu vyšli významné osobnosti. Syn duchovného Juraja Hrica – Vendelín, absolvoval teologické štúdiá, ale keď ho nútili dať sa vysvätiť podľa latinského obradu a sľubovali mu miesto profesora, zachránil sa útekom do Ruska. Vošiel do histórie ako význačný vedec. Zostavil bulharskú gramatiku, bol autorom prvých bulharských historických kníh. Do Ruska utiekli aj iní: Baludiansky a Orlaj, ktorí boli tesne zviazaní s pravoslávnu teológiou. Prečo neutiekali ako odchovanci únie do Rima, ku katolicizmu, ale do Ruska, k pravoslávni? Preto, lebo poznali dejiny a mali cit pre pravdu a spravodlivosť. Tu treba smelo povedať, že ani jeden z veľikánov tej doby neslúžil vnútorne Západu, žili duchovne z dedičstva pravoslávnej Cirkvi, počas liturgie a pri každej svätej tajne boli vždy nazývaní pravoslávny. Túto vec obnovená únia v plnosti zlikvidovala a vstúpuje ľuďom vedomie, že sú katolíci východného obradu, ktorý pre nich stratil akýkoľvek význam, alebo je jeho obsah výlučne pravoslávny.

Nemenovaný duchovný z tých, ktorí pôsobili na Slovensku /Topoľa, okres Humenné/, takto spomínal cirkevných predstaviteľov pri svätej liturgii: „Pomjani, Vladyko Čelovikoljubče, vsjakoje jepiskopstvo pravoslavnych: Četyroch patriarchov svjatyja vostočnyja Cerkve i vsej po nich vyššij i niššij pričet cerkovnyj i jepiskopa našeho /imjarek/. Zdi že i jehože choščet jepiskopa /točiju pravoslavnoho/ pomijnajet: I polahajet časti ich pod svjatym chlibom. Pominajet rjad živych po obyčaju. I čestnoje presviterstvo: o Christi diakonstvo. I vesj svjaščeničeskij čin...“ Tento Služebník sa nám zachoval dodnes. Podobný Služebník sa ešte v r. 1968 nachádzal v obci Nižné Repaše, do ktorého uniatský duchovný perom dopísal pápeža, ktorého mal oteraz spomínať pri liturgii, tiež nešťastné „filioque“ do Viruju.

Spomínaný Služebník malého formátu pochádza zo 17. stor. a používaním je značne opotrebovaný. Zostala z neho fakticky len polovica, preto duchovný dopísal druhú polovicu rukou a dal ho zviazať. Dnes je z neho pekný Služebník a svedčí o tom, že hoci niektorí duchovní prešli pod nátlakom do únie, nikdy sa uniati necítili a bohoslužby vykonávali v pravoslávnom duchu a pravoslávne verili. A takých kníh bolo v našich chrámoch mnoho.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

AKTUALITY Z PRAVOSLÁVNEHO SVETA

Nový prvohierarcha Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí

12. mája 2008 bol na zasadnutí Archierejskej Synody Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí zvolený na miesto zosnulého metropolitu Lavra, arcibiskup sydenský a austrálsko - novozelandský Ilarion.

Vladyka Ilarion (Ihor A. Kapral) sa narodil 6. januára 1948 v Spirit River v Kanade, v rodine ukrajinských prisťahovalcov.

V r. 1972 ukončil teologické vzdelanie vo Sväto - Trojickom Duchovnom Seminári v Jordanville a vstúpil do bratstva Sväto - Trojického monastiera. V r. 1974 prijal mnišsky postih s menom Ilarion, na pamiatku prepodobného schimnicha Ilariona Pečerského. V r. 1975 bol rukopoložený na jerodiakona a v r. 1976 na jeromonacha. Pracoval v monastierskej tlačiarne, a tiež bol redaktorom anglickej verzie „Pravoslavnaja žizn“. V r. 1984 bol metropolitom Filaretom chirotonizovaný na biskupa manhatanského, zastával funkciu námestníka sekretára Synody Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí.

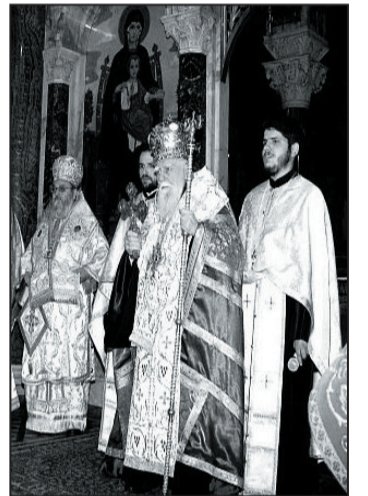
Od r. 1996 bol menovaný arcibiskupom sydenským a austrálsko - novozelandským. V r. 2006 sa stal námestníkom prvohierarchu Ruskej Zahraničnej Cirkvi. Po zosnutí metropolitu Lavra (16. marec 2008), vladyka Ilarion prebral všetky jeho záväzky a právomoci.

18. mája 2008 bol Vysokopreoslavený metropolit Východno - americký a New Yorkský Ilarion, intronizovaný do úradu prvohierarchu Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí.

55 výročie založenia Bulharského Patriarchátu

10. mája 2008 oslávila Bulharska Pravoslávna Cirkev 55 výročie intronizácie Jeho Svätosti patriarchu Kyrila a založenia Patriarchátu v Bulharskej Cirkvi.

Slávnostným bohoslužbám v katedrálom chráme sv. blahoverného veľkokniežaťa Alexandra Nevského predsedal metropolit rusenský Neofit, za spolusluženia členov Posvätej Synody Bulharskej Pravoslávnej Cirkvi a zástupcov Ruskej a Rumunskej Pravoslávnej Cirkvi. Počas bohoslužieb sa patriarcha Maxim modlil v oltári chrámu. Po ich skončení predniesol jubilejný posolstvo a odslúžil ďakovný moleben.

Konštantínopolský patriarchát navrhuje usporiadať stretnutie predstaviteľov pravoslávnych cirkví

Konštantínopolský patriarcha Bartolomej I. pozval do Istanbulu predstaviteľov miestnych pravoslávnych cirkví.

Program stretnutia, ktoré je naplánované na 9. - 12. októbra 2008 bude pripravený na pracovnej porade predstaviteľov pravoslávnych cirkví, ktorá by sa mala uskutočniť 18. - 21. júna na ostrove Rhodos, oznámila agentúra Interfaks - Religia.

V roku 1992 sa uskutočnilo podobné stretnutie predstaviteľov jednotlivých pravoslávnych cirkví v Istanbule a v roku 2000 v Jeruzaleme, v rámci osláv 2000 - výročia Narodenia Isusa Christa.

Moskovský patriarchát pre agentúru Interfaks oznámil, že zatiaľ Ruská Pravoslávna Cirkev pozvanie na dané stretnutie nedostala.

zdroj: www.patriarchia.ru, cerkiew.pl

Všetkých záujemcov pozývame na púť do rumunského Athosu,

na ktorej budete môcť poznať veľa hodnotných a zaujímavých vecí.

Rumunsko, ktoré je bohaté na prírodné, kultúrne a historické pamiatky, ale ktoré je bohaté aj svojou duchovnosťou, Vám ponúka možnosť oboznámiť sa so životom mníchov a mnišiek v pravoslávnych monastieroch, ktorých je v Rumunsku najviac v Európe., možnosť pokloniť sa ostatkom sv. Jána Nového, navštíviť kéliu, kde žil najznámejší rumunský starec 19. a 20. stor. Kleopa, a tiež spoznať rumunské tradície.

Cestou budeme prechádzať okolo známeho turistického parku DRÁKULA, ktorý určite neobídeme.

ZÁJAZD SA USKUTOČNÍ V DŇOCH 21. 7. - 28. 7. 2008

CENA ZÁJAZDU JE 4.800 -Sk

V cene sú zahrnuté: autobus (2 šoféri, diaľničné a cestné známky po Rumunsku, parkovanie, klimatizácia, kávovar, WC, TV, chladnička), občerstvenie, úrazové poistenie, ubytovanie, monastierska strava, polpenzia, sprievodca a vstupy do pamiatkových objektov.

Prihlásiť sa môžete najneskôr do 30. júna 2008 na adrese:

d.o. Mgr. Vasile Constantin Schirca,
Nižná Rybnica 159, 073 01 Sobrance
Tel: 056 / 6524 806; mob: 0908 338 736

Oslavy jubilea metropolitu Savu na Svätej hore Grabarke v Poľsku

V pondelok, 12. mája 2008, si pripomenuli veriaci Poľskej pravoslávnej cirkvi dvojité jubileum svojho prvého hierarchu. Jeho Blaženosť Sáva, metropolit varšavský a celého Poľska, sa dožil sedemdesiatich rokov a zároveň oslávil i desať rokov svojho slúženia na stolič varšavských metropolitov. Pri tejto príležitosti sa v ženskom monastieri svätých Márie a Marty na Svätej hore Grabarke, hlavnom pútnickom mieste pravoslávnych kresťanov Poľska, konala slávnostná svätá liturgia, slúžená za asistencie veľkého počtu duchovenstva samotným jubilantom, členmi biskupského zboru Poľskej pravoslávnej cirkvi a ďalšími archierejmi zo zahraničia, konkrétne Ukrajiny (Ukrajinská pravoslávna cirkev Moskovského patriarchátu), Francúzska

(Arcibiskupstvo ruskej tradície Konštantínopolského patriarchátu) a Slovenska. Našu miestnu cirkev na slávnostiach zastupoval z rozhodnutia Posvätej synody vladyka Juraj, biskup michalovský, ktorého doprevádzal tajomník ÚER v Michalovciach, o. prot. Bohuslav Senič.

Po svätej liturgii nasledovala ďakovná pobožnosť (moleben) a následne jubilantovi predniesli svoje gratulácie zástupcovia cirkevných spoločenstiev a politického a kultúrneho života Poľska. Pri recepcii usporiadanej na počesť hlavy poľskej cirkvi potom vladyku Savu pozdravili hostia zo zahraničia, medzi inými i vladyka Juraj, ktorý Jeho Blaženosťou tlmočil gratulácie episkopátu, duchovných a veriacich našej miestnej cirkvi a následne mu odovzdal dar v podobe brúseného skla. Sám od metropolitu Sávy obdržal pamätnú biskupskú panagiu a jubilejnú knihu, popisujúcu duchovnú cestu Poľskej pravoslávnej cirkvi pod vedením Jeho Blaženosťou.

Jeho Blaženosť Sáva (Michal Hrycuniak), metropolit varšavský a celého Poľska, sa narodil 15. 4. 1938 blízko Lublinu. V r. 1961 získal titul magistra teológie na Chrzcianskej Akadémii Teologicznej vo Varšave, kde bez prerušenia až dodnes prednáša pastorálnu a dogmatickú teológiu. V r. 1964 bol vysvätený na diakona a pokračuje v štúdiu teológie v Srbsku, kde na teologickej fakulte Belehradskej univerzity získava v r. 1966 doktorát. V tom istom roku skladá v Belehrade mnišske sľuby. Následne je vo Varšave vysvätený na kňaza a stáva sa protosynkelom varšavského metropolitu. V r. 1970 už v hodnosti archimandrita odchádza do monastiera sv. Onufria v Jablečnej, ktorý počas deviatich rokov zažíva pod jeho vedením nebyvalý rozkvet duchovný i materiálny. V r. 1979 bol vysvätený za biskupa lodzsko - poznańskiej eparchie, v r. 1981 bol preložený do eparchie białostocko - gdańskiej, ktorú ako biskup (od r. 1987 ako arcibiskup) viedol až do svojho zvolenia za metropolitu varšavského a celého Poľska v r. 1998. V rokoch 1994 - 1998 bol ordinárom novovytvoreného Pravoslávneho ordinariátu poľskej armády.

S osobou vladyku Sávy je neoddeliteľne spojená veľmi výrazná duchovná obnova poľskej cirkvi a vzrast jej prestíže doma i v zahraničí. Terajší metropolit stál pri zrode takmer všetkých poľských pravoslávnych kláštorov komunít, charitatívnych organizácií, celopoľskej mládežníckej organizácie, vďaka ktorej sa mnoho mladých ľudí zapojilo do cirkevného života a mnoho ďalších do kultúrnych a spoločenských aktivít. Pod jeho arcipastierskym vedením boli okrem iného získané ostatky patróna poľskej pravoslávnej mládeže - sv. mládenca - mučeníka Gabriela Zabudowskiego, kanonizovaní noví svätci dvadsiateho storočia, postavené nové chrámy a otvorená katedra pravoslávnej teológie na białostockej univerzite. Vladyka Sáva je riadne inaugurovaným profesorom pravoslávnej teológie, brigádnym generálom poľskej armády vo výslužbe a nositeľom mnohých domácich i zahraničných ocenení a vyznamenaní. Je známy pre svoju otvorenosť, priamočiarosť, húževnatosť a nesmiernym elánom.

prípravil: vladyka Juraj, biskup michalovský

Ostatky poľského svätca 20. stor. darované pravoslávnyim veriacim Slovenska

11. mája 2008, deň pred slávnosťami dvojitého jubilea, ktoré si pripomenuli veriaci Poľskej Pravoslávnej Cirkvi, a to sedemdesiat rokov života a zároveň desiate výročie slúženia na stolci varšavských metropolitov svojho prvého hierarchu, blaženejšieho metropolitu Sávu, delegácia našej cirkvi, vладыka Juraj, biskup michalovský, v doprovode tajomníka ÚER prot. Bohuslava Seniča, navštívila stavropigiálny mužský monastier ctihodného Onufria v Jablčnej, neďaleko

poľsko - bieloruských hraníc, ktorý je okrem divotvorných ikon Jablčnej Matky Božej a ctihodného egyptského pustovníka Onufria (4. stor.), patróna monastiera, známy taktiež tým, že počas pohmutej histórie Pravoslavia na území dnešného Poľska i napriek tvrdému nátlaku ako jediný nikdy neprijal úniu.

Predstavený monastiera, otec archimandrita Afanasij (Nos), odovzdal vладыkovi Jurajovi, s požením Jeho Blaženosti vладыku Sávu, ostatky svätého mnicha - mučenika Ignatija, jedného z bratov monastiera, umučeného nemeckými fašistami v roku 1942.

Sväté ostatky sú požením Poľskej Pravoslávnej cirkvi pre zamýšľaný ženský monastier na území michalovskej eparchie. V súčasnej dobe je v ikonopiseckej škole v poľskom meste Bielsk Podlaski písaná svätcová ikona pre potreby eparchie.

pripravil vладыka Juraj

Svätý prepodobnomučeník Ignatij

Svätý mučeník Ignatij sa narodil v 60-tych rokoch 19. stor. Nepodarilo sa však zistiť presnejšieho miesta ani dátumu narodenia, dokonca ani rok, v ktorom sa narodil.

Keď pocítil povolanie k mníšskemu životu, vstúpil do Monastiera sv. Onufrija v Jablčnej (Poľsko) na brehu rieky Bug. Pri mníšskom postrihu prijal meno Ignatij. V období medzi vojnami bol najstarším spomedzi monastierskeho bratstva., kde po dlhé roky zastával funkciu zvonára. Ignatij sa tešil všeobecnej úcte a bol autoritou pre miestnych pravoslávnych obyvateľov.

Roky II. svetovej vojny boli rokmi skúšky nielen pre Ignatija, ale pre celé bratstvo. V septembri 1939 sa mníšske spoločenstvo v Jablčnej ocitlo pod kontrolou nemeckých okupantov. Najdramatickejším momentom pre jablčny bratstvo sa stala noc z 9. na 10. augusta 1942, kedy nemecký vojenský oddiel prepadol monastier. Útočníci podpálili monastierske budovy a mníchom pod hrozbou zastrelenia nedovolili uhasiť požiar. Časť mníchov, medzi nimi aj sv. Ignatij, sa ukryla v monastierskom sade. Ignatij sa však po chvíli vrátil do monastiera, vyšiel do zvonice a začal zvoniť na poplach. Tu, ratujúc monastier, prijal mučenícku smrť.

Sv. mučeník Ignatij bol pochovaný na monastierskom cintoríne v Jablčnej. Na jar v r. 2003 bol jeho hrob odkrytý a ostatky svätého mučenika boli uložené v jablčnymskom chráme prepodobného Onufrija.

Posvätná Synoda Poľskej Autokefálnej Cirkvi zaradila 20. marca 2003 jeromonacha Ignatija medzi svätých a pripočítala ho k zboru svätých mučeníkov Chelmskej a Podlaskiej zeme. Slávnosti kanonizácie sa konali v Chelmie 7. – 8. júna 2003.

jerej Dušan N. Tomko

Vylejem Svojho ducha na každé telo - hovorí Hospodin

Hospodin Boh dal v Starom zákone cez ústa proroka Joela ľudstvu veľké prisľúbenie, ktoré sa naplnilo v čase židovských sviatkov v Jeruzaleme, keď boli apoštoli zhromaždení vo večeradle na modlitbách, keď na nich zostúpil Duch Svätý. „Vylejem Svojho ducha na každé telo - hovorí Hospodin. - Vaši synovia a dcéry budú prorokovať, vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mávať videnia. Aj na služobníkov a služobnice vylejem v tých dňoch Svojho ducha“ (Joel 2, 28-29).

Hospodin Boh zosiela Svojho Ducha na všetko stvorenie, ako prisľúbil. Nedáva Svätého Ducha len kráľom, sudcom, prorokom, - tak ako to bolo v Starom zákone, ale naplnia Svoje zasľúbenie a dáva Svojho Ducha každému stvoreniu - mužovi, žene, otrokovi, či slobodnému.

Židia sa vo svojich ranných modlitbách do dnešného dňa modlia: „Ďakujem Ti Bože, že nie som pohan, že nie som otrok, že nie som žena“. A židovské ženy sa zas modlia slovami: „Ďakujem Ti Bože, že nie som pohan, že nie som otrok, a že som taká akou si ma urobil“. A tu sa naplnia Boží prisľub, o ktorom hovoril prorok Joel., v ktorom nám Boh hovorí, že Jeho nezaujímajú naše ľudské delenia., že On poženáva každého a teraz prichádza ten čas, keď sa Svätý Duch vylieva na celú spoločnosť., rovnako na všetkých. Vyplnenie tohto proctva svedčilo o zmenách, ktoré mali prísť do života človeka, do jeho vzťahu s Hospodom Bohom. Naplnenie tohto prisľubu malo zmeniť svet.

Zo Skutkov apoštolských vieme, že Hospodin poslal Svojho Ducha, Ducha Tešiteľa, Ktorého prisľúbil Svojim apoštolom práve v čase židovských sviatkov, ktoré boli oslavou vyslobodenia izraelského národa z egyptského otroctva a oslavou toho, že Boh z otrokov urobil Svoj slobodný národ. A keď zostúpil Duch Svätý, práve v čase týchto sviatkov, Christovi učeníci dobre vedeli, čo to znamená.

Dobre vedeli, prečo Duch Svätý zostúpil práve v čase, keď bolo v Jeruzaleme množstvo ľudí rôznych národov., prečo za veľkého huku vetra a hrmenia zostupoval Duch Svätý v podobe ohnivých jazykov., prečo apoštoli „hovorili jazykmi“. Všetko to jasne svedčilo o tom, že nastáva nová doba. Namiesto Staršej zmluvy s Bohom nastupuje Nová zmluva Boha so Svojim novým Vyvoleným Božím ľudom, ktorá je spečatená Najsvätejšou krvou Jednorodného Božieho Syna, Hospodina nášho Isusa Christa.

Vo Svätom Písme čítame, že „keď sa (apoštoli) pomodlili, zatrislo sa miesto, kde boli zhromaždení, všetkých naplnil Duch Svätý a smelo hlásali Božie slovo“ (Sk 4, 31).

Čo znamená, že ich naplnil Duch Svätý? V prvom rade, že prijatie Ducha Svätého znamenalo úplnú zmenu v ich živote. Tí ustráchaní, pochybujúci apoštoli, obyčajní nevzdelaní rybári, sa zrazu menia na nebojácnych, vytrvalých misionárov Christovho Evanjelia - Radostnej Zvesti, ktorá nás všetkých pozýva do Nebeského Kráľovstva.

Dokonalm príkladom ako „funguje“, keď človek prežije vo svojom živote Pädesiatnicu, - keď do života človeka vstupuje Svätý Duch, je sv. apoštol Peter. Peter, jednoduchý rybár z Galiley, pred zrakom ktorého Isus koná veľké skutky., ktorý hoc záračne kráča po vode, zrazu pochybuje a topí sa., Peter, ktorý v Duchu vyzná, že Isus je Mesiáš, Syn živého Boha., keď v Getsemanskej záhrade prišli zajať Isusa s mečom v ruke vstáva, aby obraňoval Christa., ten Peter, ktorý keď bol s Christom, cítil sa sebaisti, nepripúšťal žiadnu porážku., - tento Peter, o niekoľko hodín neskôr, keď Isusa zajali, vypočúvali, zrazu sa ukrýva a nakoniec Christa zapiera., ... Christa, Ktorý ho po Svojom zmŕtvychvstaní posmeľuje: „ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov“ (Lk 22, 32).

Peter, ktorý sa doteraz skrýval, po zoslaní Svätého Ducha stojí pred zástupom židov v Jeruzaleme a zanietené káže o Christovi, kde výsledkom tohto kázania bolo, že 3 tis. ľudí uverilo v Isusa. Krátko na to, uzdravuje ochrnutého človeka a pred rozhnvaným San Hedrinom - židovskou radou, odvážne svedčí o zmŕtvychvstaní Isusovi Christovi.

Čo sa stalo v jeho živote? Čo urobilo v jeho živote tú veľkú

zmenu? Duch Svätý., ... Duch Svätý, Ktorého prijal do svojho života a Ten Životodárny, Všetkooživujúci a Všetkopošvácujúci Duch naplnil jeho srdce. Tu je prameň jeho zásadnej zmeny. Keď ho naplnil Svätý Duch, znova sa mu vrátila tá odvaha, istota a moc, akú mal v Isusovej prítomnosti. **TU MÁME VYSVETLENIE, ČO ZNAMENÁ BYŤ NAPLNENÝ DUCHOM SVÄTÝM - ZNAMENÁ TO ŽIŤ KAŽDÝ CHVÍŤU, AKO KEBY SME BOLI V CHRISTOVEJ PRÍTOMNOSTI!**

My dnes, ani v nás samých, ani v našom svete, už tak nepocítujeme, neprežívame to spontánne, silné pôsobenie - vanutie Svätého Ducha, ako to čítame v apoštolských Skutkoch. Ale aj napriek tomu túži ľudská duša po Svätom Duchu - Kráľovi pokoja. Ktorý všetko naplňuje a posväčuje pre Boha. Božia láska sa i dnes vylieva do srdca ľudí skrze Svätého Božieho Ducha. Hospodin náš Isus Christos stále zapaluje ľudské srdcia a chce, aby sme horeli pre Boha. Nie, aby sme boli vlažní, - lebo takých vypláva zo Svojich úst. - Ale, aby sme horeli pre Boha a týmto tajomným ohňom Božej milosti, aby sme sa pokúsili zapáliť svet. **A TU UŽ MÁME PRIAME POSOBENIE SVÄTÉHO BOŽIEHO DUCHA V NÁS!**

My všetci, ktorí sme uverili v Christa, keď sme prijali sv. tajinu Krstu a Myropomazania, sme dostali Svätého Ducha. Ale, ak neurobíme osobné rozhodnutie sa pre život s Bohom, nemôže v nás Boží Duch pôsobiť. Je na každom z nás, či otvoríme svoje srdce pre Boha, či Mu dáme možnosť, aby mohol pôsobiť v našom živote. Hospodin Isus Christos na konci Svojho pozemského života hovorí apoštolom o dare Ducha, Ktorého zošle, keď vystúpi k Nebeskému Otcovi.

V poslednej reči, pred tým ako Hospodin odišiel do nebies, povedal apoštolom, že: „budú o niekoľko dní pokrstení Duchom Svätým ..., že Svätý Duch zostúpi na nich, dostanú silu a budú Jeho svedkami“ (por. Sk 1, 8). Učeníci čakali a modlili sa. V 50-ty deň po Christovom zmŕtvychvstaní na nich zostúpil Duch Svätý so všetkou Svojou silou. Hovorili v jazykoch, chválili Boha a ohlasovali Evanjelium pokánia a odpustenia hriechov, ako im prikázal Hospodin Isus Christos. To, o čom im hovoril Christos, sami zakúsili vo vlastnom živote., ... zakúsili ovocie blahodati Ducha v plnej hojnosti. Zakúsili ten pokoj z neba, radosť a dôveru. **ZRAZU VEDELI, KÝM SÚ A KTO PÔSOBI CEZ NICH!**

Apoštol Peter nám práve v deň Pädesiatnice, po zostúpení Svätého Ducha, jasne hovorí vo svojej kázni, že to, čo získali učeníci, môže získať každý z nás. A tieto Petrove slová sa skutočne plnia, a vidíme to i v ďalších skutkoch sv. apoštolov. Toto vylitie Svätého Ducha sa zrazu stáva každodennou skúsenosťou kresťanského života.

Zostúpením Svätého Ducha na apoštolov sa zrodila Cirkev. Pädesiatnicou sa to ustráchané, skrývajúce sa spoločenstvo, zrazu stalo Cirkvou - Tajomným Christovým Telom, Ktoré naďalej v moci Sv. Ducha hlása Evanjelium Spasenia, uzdravuje, kriese duchovne mŕtveho človeka dnešnej doby. Aj dnes chce Duch Svätý v celej sile, v plnosti, účinkovať, ako to bolo v dobách apoštolských. Ale to všetko závisí od našej viery, nádeje a lásky.

Svätého Ducha si nemôžeme privlastniť, nemôžeme si Ho sami zobrať. **Ducha Svätého môžeme len prijať., ... prijať ako DAR, tak ako sa prijíma živá osoba!** Keď sa dvaja ľudia rozhodnú definitívne prijať jeden druhého, vytvoria trvalé a plodné spoločenstvo, manželstvo. Samozrejme, že tento vzťah vyžaduje od každého z nich určitú obeť. Zrieknuť sa istých vecí, ktoré nás delia, aby vytvorili jednotu lásky. A podobne je to aj v našom vzťahu s Christom., - **Žiť tak, aby som neurážal Ducha Svätého, ktorý mi bol daný !!! A ak aj zhršíš, tak sa hneď s Púťosťou navrátiš do tohto životodárneho spoločenstva s Bohom, v láske Hospodina nášho Isusa Christa, cez Ktorého smrť a slávne vzkriesenie k nám prišla spása a v Duchu Svätom, Ktorý nás všetkých oživuje a posväčuje.**

jerej Dušan N. Tomko

ZMLUVA VIERY A LÁSKY

Štvrté Božie Prikázanie

„Šesť dní pracuj a konaj všetky svoje diela, ale siedmy deň je dňom odpočinku, ktorý posvätiš Hospodinovi, svojmu Bohu“.

Sväté Písmo nám hovorí o tom, že Hospodin Boh stvoril svet za šesť dní, ale siedmy deň Boh odpočinul od všetkých Svojich diel. Šesť dní stvorenia rozprestierajúcich sa v šiestich dočasných a pretvárajúcich sa obdobiach, siedmy deň ako obraz toho nemenného, večného nebeského dňa. Stvorením sveta sa Boh zjavil v čase, ale to neznamená, že v tom momente prestal byť Boh vo večnosti. Toto veľké tajomstvo je možné vnímať a vidieť iba duchovným zrakom, ktorý sa rodí v hlbokej modlitbe, a ktoré bolo odkryté iba nemnohým, ktorí nám svedčia a hovoria - Pred touto pravdou stíchni, ... konajúc svoje diela, posväť siedmy deň Hospodinovi, svojmu Bohu. Z tejto skutočnosti vychádza aj štvrté Božie prikázanie, ktoré nám nakazuje zachovávať poriadok v čase, v našich konaniach a vyzýva nás, aby sme šesť dní pracovali, ale siedmy deň v týždni, aby sme zasvätili Bohu Hospodinovi.

V Starom Zákone bola tým Bohu zasväteným dňom sobota - šabbat (z hebr. pokoj). Christova Cirkev Hospodinovi zasvätila prvý deň týždňa - deň, kedy Hospodin náš Isus Christos, zvíťazil nad smrťou, nad vládom pekla, keď po Svojom umučení a smrti na kríži na tretí deň vstal z mŕtvych.

Na pamiatku stvorenia sveta Hospodinom aj prvokresťanská Cirkev zachovávala sobotný pokoj., a do istej miery pretrvávala až do našich čias tento sviatočný charakter soboty, keď aj zmiernením pôstu v tento deň, Cirkev vyčleňuje sobotu spomedzi ostatných dní týždňa. Lenže už v dobách apoštolských, ako sa dozvedáme zo Skutkov apoštolských, sa Christovi učeníci schádzali v prvý deň po sobote - čiže v nedeľu, na „lámání chleba“ (Sk 20, 7), a tak sa nedeľa stáva dňom odpočinku - dňom zasväteným Hospodinovi.

Tak, ako sa v Starom Zákone okrem soboty sviatočili aj iné pamätné dni, ktoré pripomínali významné udalosti zo života Izraelského národa, tak aj Pravoslávna Cirkev, si okrem nedele pripomína a slávi ďalšie sviatky a dodržiava pôsty, ustanovené na chválu Božiu, v česť Presvätej Božej Matky a Jeho svätých. Najväčšou a centrálnou udalosťou cirkevného života je sviatok Christovho Zmŕtvychvstania, Pascha Hospodinova.

„Pamätaj na deň šabbatu (pokoj) a posväť ho! Šesť dní budeš pracovať a konaj všetky svoje diela, ale siedmy deň je dňom odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha“ (Ex 20, 8 - 9). Prikaz Boží nám hovorí odpočívať. Ale ako odpočívať? Odpočívať s Hospodinom. Lebo tento svet nemôže dať skutočný pokoj a odpočinutie., svet, ktorý je premenlivý a nepokojný. Preto, iba v Nemenom, večnom Bohu, Prameni skutočného pokoja, môže nájsť človek spočinutie a nabrat' nových sil.

Štvrté Božie prikázanie nám káže šesť dní pracovať každý vo svojom povolaní a siedmy deň posvätiť Bohu, Jeho službe a starosti o spásu svojej duše.

Bolo by možné formálne povedať, že proti štvrtému Božiemu prikázaniu hreší ten, kto nechodí do chrámu, nenachádza si čas na budovanie svojho duchovného života, pracuje v nedeľne a sviatočné dni, vedie obchody vo sviatočnom čase, oddáva sa nekresťanským zábavkám. Ale je nutné povedať, že prestúpením tohto prikázania nie je iba pracovať vo sviatočné dni, ale takisto zanedbávať robotu v tých „šiestich dňoch“, v ktoré nám Hospodin prikázal dorábať svoj každodenný chlieb. Takisto prestúpením tohto prikázania Božieho je nielen práca v deň sviatočný, ale takisto, keď tento deň nezasvätime Hospodinovi, a neraz ho naplníme nezmýšľanými a hriešnymi „zábavkami“.

„Siedmy deň posväť Hospodinovi!“ - hovorí nám prikázanie Božie. „Posvätiť“ znamená osláviť, zveľobovať, vzdávať vďaka, chváliť. A taký má byť aj náš deň, ktorý máme posvätiť Bohu - ktorý má byť oslavou, vďakovzdaním a chválou Hospodinovi Bohu za všetko to, čo nám zo Svojej nekonečnej lásky daroval., za stvorenie, za vyslobodenie z okov hriechu, za prisľúbené Kráľovstvo Nebeské, za to, že nás prijal za Svoje detky.

„V siedmy deň myslí na Boha, hovor o Bohu, čítaj o Bohu, počúvaj o Bohu a modli sa k Bohu!“ sv. Nikolaj Velimirovič

otec Nikodim

Uloženie ostatkov sv. veľkomočenika Georgija v Ruskom Hrabovci

10. máj 2008 bol pre našu cirkevnú obec nezabudnuteľnou slávnosťou, skrze ktorú sa nám dostalo hojne Božej milosti. Všetci sme prežívali nevysloviteľnú radosť v srdci, lebo náš ochranca a patrón dnes zavítal do chrámu, ktorý Mu je zasvätený.

Slávnostným sprievodom sme privítali Preosvieteného vладыku Juraja, biskupa michalovského, ktorý nám sv. ostatky doniesol ako dar od otca archim. Nektaria Mallia, predstaveného chrámu sv. apoštola Tomáša v Anokypseli v Aténach.

Spolu so sv. ostatkami k nám zavítala aj ikona sv. Georgija Pobidonosca, ktorú vладыkovi Jurajovi daroval Jeho svätosť patriarcha gruzínsky Eliáš II.

Po slávnostnom sprievode obcou boli sv. ostatky spolu s ikonou uložené do chrámu. K veriacim sa poučným slovom o význame a sile sv. ostatkov prihovril vладыka Juraj, ktoré si vypočuli veriaci v preplnenom chráme so záujmom a miestami aj so slzami v očiach. Nasledoval akafist sv. vmč. Georgijovi, ktorý slúžili vладыka Juraj, prot. Pavol Novák, ktorý vладыku sprevádzal, mitr. prot. Štefan Ciba, prot. Ján Biloruský, prot. Ján Gliganič, CSc., a správca miestnej cirkevnej obce d.o. Peter Bačovčín. Po akafiste veriaci pristupovali s bážňou a úctou k sv. ostatkom, aby im vzdali úctu a poprosili svojho ochrancu o posilnenie svojich duchovných síl, majúť na pamäti Jeho slová: „Majte vieru v Boha... i všetko, o čo budete pri modlitbe prosiť, verte, a bude vám dané“ (Mk 11, 23-25).

Malé posvätenie vody okrem spomínaných duchovných slúžil aj d.o. prot. Juraj Sičák, a okresný arcidekan d.o. Marián Čičvák z Úbreža. Posilnení posvätenou vodou sa začalo vsenočné bdenie, ktoré slúžil vладыka Juraj za asistencie duchovných. Duchovnú slávnosť sme zakončili spomienkou na našich zosnulých „strojiteľov“ chrámu.

V nedeľu sa o 9.30 hod. začala archijerejská sv. liturgia, ktorú slúžili Jeho Preosvietenosť vладыka Juraj, biskup michalovský, správca cirkevnej obce d.o. Peter Bačovčín, d.o. mitr. prot. Štefan Ciba, d.o. prot. Pavol Novák, správca PCO Inovce a Beňatina, d.o. Dušan Tomko, sobranský pomocný duchovný. Slávnostnú kázeň predniesol vладыka Juraj, ktorý vyzdvihol duchovný význam sv. ostatkov pre dnešnú dobu a následne vyzval veriacich k tomu, aby nasledovali život a vieru vmč. Georgija. Po sv. liturgii sa vладыka Juraj krásnymi slovami vďaka prihovril k bývalému správci PCO Ruský Hrabovec, d.o. mitr. prot. Štefanovi Cibovi a jeho mátuške, za ich 43-ročné pôsobenie na tejto farnosti. Pri speve „na mnohaja i blahaja lita“ nejednému veriacemu vyšli slzy z očí.

Odpustové slávnosti boli ukončené obchodom okolo chrámu s čítaním sv. Evanjelia, po ktorom bolo pomazovanie sv. olejom. Týchto odpustových slávnosti sa zúčastnil aj miestny grécko-katolícky duchovný d.o. Jozef Havrila.

Naše poďakovanie patrí aj bratom bohoslovcom - Zdenkovi Vargovi a Marekovi Kundisovi za obsluhu Jeho Preosvietenosti., kurátorom za pomoc pri príprave odpustových slávnosti a všetkým našim veriacim za pomoc a pochopenie pri organizácii a samotnej realizácii tejto nezabudnuteľnej duchovnej slávnosti.

Zároveň Vám oznamujeme a pozývame Vás na akafist k sv. vmč. Georgijovi, ktorý sa bude slúžiť pravidelne každý utorok o 18.00 hod. (letný čas) a o 16. hod. (zimný čas), počas ktorého budete mať možnosť pokloniť sa jeho sv. ostatkom a ikone.

d.o. Peter Bačovčín, správca PCO Ruský Hrabovec so svojimi veriacimi

CHRÁMOVÝ SVIATOK V BEŽOVCIACH

V nedeľu, 4. mája 2008, sa pri príležitosti chrámového sviatku Nanebovstúpenia Hospodina nášho Isusa Christa, konali v Pravoslávnej cirkevnej obci Bežovce slávnostné sv. bohoslužby.

Odpustové bohoslužby vykonali dôstojní otcovia – mitr. prot. Štefan Ciba, mitr. prot. Ladislav Fedor a správca miestnej farnosti mitr. prot. Ján Choma.

Slávnostnú kázeň z príležitosti chrámového sviatku predniesol mitr. prot. Ladislav Fedor.

Na záver slávnosti správca farnosti srdečne poďakoval hosťom a všetkým prítomným za účasť a spoločné modlitby.

mitr. prot. Ján Choma
správca PCO Bežovce

VÝZVA O POMOC

V kontexte projektu Komisie pre štúdium dejín Pravoslávnej cirkvi na Slovensku si dovoľujeme osloviť všetkých, ktorí by mali záujem zúčastniť sa na zbierke materiálov o osobnostiach Pravoslávnej cirkvi na území Čiech, Moravy a Slovenska.

Projekt má za cieľ postupne zhromažďovať materiály o osobnostiach Pravoslávnej cirkvi, ktoré by potom boli vydané v knižnej podobe.

Cieľom projektu je zozbierať materiály v podobe spomienok, zápiskov, dokumentov a iných historických materiálov, ktoré by pomohli zmapovať a uchovať pamiatku na významné osobnosti pravoslávia pre budúce generácie.

Všetky vhodné príspevky budú publikované spolu s údajmi prispievateľov. Zaujímame sa o osobnosti z akéhokoľvek obdobia. Uvítame akékoľvek spomienky alebo reflexie.

Príspevky a ostatné relevantné materiály zasielajte, prosím, na adresu:

ThDr. Václav Ježek, PhD., predseda Komisie pre štúdium dejín Pravoslávnej cirkvi na Slovensku
PBF PU v Prešove
Masarykova 15
081 60 Prešov

Ďakujeme za Vašu spoluprácu

BLAHOŽELÁME

Dňa 11. júna sa doživa 36 rokov života duchovný otec, jerej Mgr. Sergej Barilik.

Otec Sergej pochádza z Bardejova. Narodil sa 11. júna 1972. Teologické vzdelanie získal v r. 1997 na Pravoslávnej Bohosloveckej fakulte v Prešove.

V novembri 1994 bol Jeho Preosvietenosťou Jánom, biskupom michalovským, vysvätený na diakona a v septembri 1995 na kňaza. Bol ustanovený ako správca PCO Pozdišovce, kde pôsobí do dnes.

Aktívne sa venuje ikonopiseckej práci a ním napísané ikony zdobia mnohé naše chrámy.

Touto cestou mu vyprosujeme u Hospodina Boha veľa zdravia, lásky, pokoja z nebies v blahodati Božej.

Dňa 21. mája sa krásneho veku 28 rokov života doživa dôstojný otec, jerej Vasile Konstantin Schirta, správca PCO Nižná Rybnica a Blatné Remety.

V tento mesiac si pripomína aj významný dátum svojho života – 8. máj, - keď v tento Bohom požehnaný deň prijal v našom chráme v Nižnej Rybnici z rúk Jeho preosvietenosti Jána, vtedajšieho biskupa michalovského, kňazské svätenie.

Zo života SOU sv. Cyrila a Metoda - MICHALOVČANIA NESKLAMALI

„Študentský šperk roka 2008“

CECH ZLATNÍKOV A KLENOTNÍKOV Slovenska zorganizoval v dňoch 29. a 30. apríla v Bratislave už 12. ročník celoslovenskej súťaže „Študentský šperk roka 2008“. Súťaže sa zúčastnilo 12 stredných odborných škôl a odborných učilíšť zameraných na výrobu šperkov. Témou tohto ročníka bolo navrhnutie a výroba náušnic.

Každoročne sa tejto súťaže úspešne zúčastňuje i Cirkevné stredné odborné učilište sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach.

Tento rok najvyššie ocenenie získala žiačka 3. ročníka učebného odboru zlatník a klenotník Soňa Lazorová pod odborným vedením majsterky OV Eleonóry Žeňuchovej.

Odborná porota, zložená z významných osobností z oblasti šper-

ZO ŽIVOTA EPARCHIE

Z programu vладыky Juraja na mesiac Jún 2008

sobota 31. 5. – nedeľa 1. 6. Na pozvanie Jeho Vysokopreosvietenosti arcibiskupa ľubľinského a chelmského Abela, účasť na liturgických slávnostiach pri príležitosti 5. výročia kanonizácie svätých novomučenikov chelmskej a podľaskej zeme (Lublin a Chelm v Poľsku)

pondelok 2. 6. prijatie predsedu SDKÚ-DS Ing. Mikuláša Dzurindu s doprovodom v biskupskej rezidencii v Michalovciach

utorok 3. 6. Mukačevo (Ukrajina) – návšteva Jeho Preosvietenosti Teodora, biskupa mukačevského a užhorodského

štvrtok 5. 6. – Nanebovstúpenie Hospodina 9. 30 hod. Archijerejská sv. liturgia v PCO Košice

sobota 7. 6. 8. 30 hod. Archijerejská sv. liturgia v chráme Zoslania Sv. Ducha v Úbreží spojená s udelením kňazskej hodnosti „ekonomá“ s právom nosenia zlatého kríža a epigonatia miestnemu správci a sobranskému arcidekanovi, o. Mariánovi Čičvákovi

nedeľa 8. 6. 9. 00 hod. Archijerejská sv. liturgia v chráme Nanebovstúpenia Isusa Christa v Bežovciach spojená s poďakovaním doterajšiemu správci, mitr. prot. Jánovi Chomovi, za jeho celoživotné pôsobenie v kňazskej službe a uvedenie nového správcu o. Iva Ozimaniča

nedeľa 15. 6. – Svätá Päťdesiatnica 9. 30 hod. odpustová Archijerejská sv. liturgia v chráme Zoslania Sv. Ducha v Dúbrave spojená s posvätením novej fasády chrámu., následne, poklonenie sa sv. ostatkom sv. veľkomočenika Juraja v Ruskom Hrabovci

streda 19. 6. Účasť na zasadaní Posvätnéj Synody v Olomouci

nedeľa 22. 6. 10. 00 hod. Archijerejská sv. liturgia v rozostavanom chráme v Hažine spojená s poďakovaním doterajšiemu správci mitr. prot. Mikulášovi Sedlickému za jeho celoživotné pôsobenie v kňazskej službe

pondelok 23. 6. – štvrtok 3. 7. pobyt v patriarchšom exarcháte v Grécku, v monastieri na ostrove Patmos., účasť na oslave menín Jeho Vysokopreosvietenosti Pavla, metropolitu Servii a Kozani, v katedrále sv. Nikolaja v Kozani

Srdečne ďakujeme za finančné dary na náš mesačník PRAMEN

Mgr. Viera Janočková 400 Sk

Nech Hospodin Boh požehná darcov hojnosťou

milostí z nebies

Mnohaja i blahaja lita!

Na tejto neľahkej ceste náš jubilant vykonala a zodpovedne vykonáva veľký kus práce vo vinici Hospodinovej. Jeho kázne na nedeľných, sviatočných, či každodenných liturgiách, nám zrozumiteľne a výchovne predkladajú Christovo Evanjelium.

My, vaši veriaci, by sme vám otcu chceli úprimne z celého srdca vyjadriť veľké poďakovanie za dušpastierskú prácu na nive Christovej, a tiež za Vašu pracovitnosť, zodpovednosť, ľudskosť a citlivý prístup k svojim veriacim. Na mnohaja i blahaja lita!

Vaši veriaci z PCO Nižná Rybnica

kárstva, umenia, kultúry a politického života, hodnotila výtvarný návrh i celkové prevedenie výrobku priamo v mieste konania súťaže.

Bolo príjemné počuť z úst odborníkov, že Michalovčania nesklamali a opätovne potvrdili svoje kvality.

Slávnostné vyhodnotenie celoslovenskej súťaže sa konalo v honosných priestoroch Pálffyho paláca v Bratislave, za účasti významných osobností zo života Slovenska. Originalita výtvarných nápadov i remeselné prevedenie súťažných šperkov žiakov CSOU sv. Cyrila a Metoda si získali uznanie a pevné miesto medzi zlatníckymi školami i odborníkmi v rámci Slovenska.

Ocenené práce budú súčasťou medzinárodnej expozície výstavy hodín a šperkov, konanej v novembri v Bratislave.

Eleonóra Žeňuchová

